

Informace z kontrolní akce č. 10/32

Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Český statistický úřad za rok 2009

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2010 pod číslem 10/32. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Daniel Reisiegel, MPA.

Cílem kontroly bylo prověřit spolehlivost údajů účetní závěrky (dále také „ÚZ“) k 31. prosinci 2009 předkládané Českým statistickým úřadem jako podklad pro závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu 345 *Český statistický úřad* a prověřit, zda Český statistický úřad postupoval při sestavování závěrečného účtu kapitoly za rok 2009 v souladu s příslušnými právními předpisy.

Kontrolovanou osobou byl Český statistický úřad (dále také „ČSÚ“).

Kontrola byla prováděna v době od září roku 2010 do března roku 2011. Kontrolovaným obdobím byl rok 2009, v případě věcných souvislostí i předchozí období a rok 2010.

I. Úvod

Český statistický úřad je dle zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ústředním orgánem státní správy.

ČSÚ je dle zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, organizační složkou státu a dle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), správcem rozpočtové kapitoly 345 – *Český statistický úřad*. Dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, je ČSÚ účetní jednotkou. Působnost ČSÚ upravuje zákon č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě.

Sídlem ČSÚ je Praha. V jednotlivých krajích České republiky působí dvanáct dislokovaných pracovišť: České Budějovice, Jihlava, Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Liberec, Hradec Králové, Pardubice, Brno, Zlín, Ostrava a Olomouc. Tato dislokovaná pracoviště jsou součástí organizační struktury ČSÚ.

Kontroly byly podrobeny činnosti a skutečnosti, které byly předmětem účetnictví a které měly vliv na hodnotu kontrolovaných konečných zůstatků účtů a údajů o skutečném plnění rozpočtu v účetní závěrce předkládané ČSÚ k 31. prosinci 2009 jako podklad pro závěrečný účet kapitoly 345 *Český statistický úřad* za rok 2009, včetně souvisejících skutečností.

Všechny právní předpisy uvedené jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

Kontrolovaný objem finančních prostředků a majetku je uveden v tabulce č. 1.

Tabulka č. 1 – Kontrolovaný objem**(v Kč)**

Ukazatel	Hodnota
Aktiva	2 543 564 749,43
Pasiva	2 543 564 749,43
Příjmy (skutečnost)	25 729 690,96
Výdaje (skutečnost)	1 435 409 065,49
Výnosy	2 447 662,40
Náklady	2 664 136,00

Zdroj: hlavní kniha ČSÚ za rok 2009.

II. Skutečnosti zjištěné při kontrole**1. Údaje vykazované v ÚZ****Tabulka č. 2 – Údaje z výkazu rozvaha organizačních složek státu, územních samosprávných celků a příspěvkových organizací (dále jen „výkaz Rozvaha“) k 31. prosinci 2009****(v tis. Kč)**

Aktiva			Pasiva		
Stálá aktiva	Oběžná aktiva	Aktiva celkem	Vlastní zdroje	Cizí zdroje	Pasiva celkem
2 419 742,21	123 822,55	2 543 564,76	2 469 610,88	73 953,89	2 543 564,77

Zdroj: účetní závěrka ČSÚ k 31. prosinci 2009.

Pozn.: Rozdíl mezi celkovými aktivy a pasivy ve výši 0,01 tis. Kč je způsoben zaokrouhlováním při zpracování údajů do ÚZ. Tento rozdíl je v rámci tolerance, kterou umožňuje vyhláška č. 16/2001 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu, rozpočtů státních fondů a rozpočtů územních samosprávných celků.

Tabulka č. 3 – Údaje z výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu správců kapitol, jimi zřízených organizačních složek státu a státních fondů (dále jen „Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu“) k 31. prosinci 2009**(v tis. Kč)**

Rozpočtové příjmy		Rozpočtové výdaje	
Rozpočet po změnách	Skutečnost	Rozpočet po změnách	Skutečnost
71 698,00	25 729,70	1 510 689,00	1 435 409,18

Zdroj: účetní závěrka ČSÚ k 31. prosinci 2009.

Tabulka č. 4 – Údaje z výkazu zisku a ztráty organizačních složek státu (dále jen „Výkaz zisku a ztráty“) k 31. prosinci 2009**(v tis. Kč)**

Náklady	Výnosy	Výsledek hospodaření po zdanění
2 664,14	2 447,66	- 216,48

Zdroj: účetní závěrka ČSÚ k 31. prosinci 2009.

2. Nesprávnosti zjištěné v ÚZ

Tabulka č. 5 – Celková nesprávnost v ÚZ

(v tis. Kč)

Nesprávnost v jednotlivých výkazech ÚZ		Celková nesprávnost v ÚZ
Rozvaha	Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu	
81 409,35	20 996,60	102 405,95

Na celkové nesprávnosti se podílelo nadhodnocení a podhodnocení zůstatků jednotlivých účtů výkazu Rozvaha a dále nadhodnocení a podhodnocení jednotlivých položek Výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu.

2.1 Identifikace nesprávností

Nesprávnosti byly identifikovány dle jednotlivých položek ÚZ s ohledem na jejich obsahové vymezení podle ustanovení § 4 zákona č. 563/1991 Sb., dále podle vyhlášky č. 505/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou územními samosprávnými celky, příspěvkovými organizacemi, státními fondy a organizačními složkami státu, a podle vyhlášky č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě.

2.2 Hlavní příčiny zjištěných nesprávností v ÚZ

Ustanovení § 8 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb. ukládá účetním jednotkám povinnost vést účetnictví správné, úplné, průkazné, srozumitelné, přehledné a způsobem zaručujícím trvalost účetních záznamů.

2.2.1 Správnost účetnictví a rozpočtové klasifikace

ČSÚ nevedl v roce 2009 správné účetnictví ve smyslu zákona č. 563/1991 Sb. a dalších právních předpisů, neboť v některých případech nedodržoval obsahové vymezení položek účetní závěrky dle vyhlášky č. 505/2002 Sb. a vyhlášky č. 323/2002 Sb. a nesprávně aplikoval účetní metody:

- ČSÚ v roce 2009 neúčtoval správně o pořizovací ceně 120 ks notebooků, neboť do jejich ceny nezahrnul základní programové vybavení OEM (zkratka pro *Original Equipment Manufacturer*) v celkové hodnotě 471 002,95 Kč, přičemž OEM není samostatný software, ale je neoddelitelnou součástí hardware, na němž je nainstalováno. Úhradu tohoto programového vybavení nesprávně zatřídil na rozpočtovou položku 5172 – *Programové vybavení* místo na položku 5137 – *Drobný hmotný dlouhodobý majetek*. **V důsledku toho ČSÚ ve výkazu Rozvaha podhodnotil zůstatek účtu 028 – Drobný dlouhodobý hmotný majetek o částku 471 002,95 Kč a o stejnou částku podhodnotil zůstatek účtu 901 – Fond dlouhodobého majetku a současně ve Výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu nadhodnotil rozpočtovou položku 5172 – Programové vybavení o 471 002,95 Kč a o stejnou částku podhodnotil rozpočtovou položku 5137 – Drobný hmotný dlouhodobý majetek.**
- ČSÚ na účtu 014 – *Ocenitelná práva* nesprávně vykázal hodnotu licencí k software SAS a EIS JASU CS v celkové výši 1 703 968,95 Kč. Tento majetek však svojí povahou patřil na účet 013 – *Software*. **V důsledku toho ČSÚ nadhodnotil účet 014 – Ocenitelná práva o 1 703 968,95 Kč a o stejnou částku podhodnotil účet 013 – Software.**
- ČSÚ na účtu 013 – *Software* nesprávně vykázal výdaje na školení uživatelů EIS JASU CS v celkové výši 107 100 Kč, které nejsou dle vyhlášky č. 505/2002 Sb. součástí ocenění dlouhodobého nehmotného majetku. **V důsledku toho ČSÚ ve výkazu Rozvaha nadhodnotil zůstatek účtu 013 – Software o 107 100 Kč a o stejnou částku nadhodnotil zůstatek souvztažného účtu 901 – Fond dlouhodobého majetku.**

- ČSÚ nesprávně vykázal na účtu 019 – *Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek* 29 položek software v celkové hodnotě 68 916,94 Kč, v ocenění jednotlivých položek pod hranici stanovenou vyhláškou č. 505/2002 Sb., tj. 7 000 Kč, a jednu položku hardware (paměť TS CPQ) v hodnotě 952 Kč. Pro software byly ve vyhlášce č. 505/2002 Sb. vymezeny dva účty v závislosti na jeho ocenění, a to účet 013 – *Software* pro software v ocenění převyšujícím částku 60 000 Kč a účet 018 – *Drobný dlouhodobý nehmotný majetek* pro software v hodnotě 7 000 Kč až 60 000 Kč, přičemž spodní hranici pro zařazení na účet drobného dlouhodobého majetku si mohla účetní jednotka snížit vnitřním předpisem. ČSÚ tak učinil pouze v případě drobného dlouhodobého hmotného majetku, jehož spodní hranici snížil na 500 Kč. **V důsledku toho ČSÚ ve výkazu Rozvaha nadhodnotil zůstatek účtu 019 – *Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek* o 69 868,94 Kč, podhodnotil zůstatek účtu 028 – *Drobný dlouhodobý hmotný majetek* o 952 Kč a nadhodnotil zůstatek účtu 901 – *Fond dlouhodobého majetku* o 68 916,94 Kč.**
- ČSÚ nesprávně vykázal ztrátu na účtu 963 – *Výsledek hospodaření běžného účetního období* v důsledku převodu částky 216 473,60 Kč z bankovního účtu určeného pro závodní stravování na příjmový účet ČSÚ. Tato částka byla dle tvrzení pracovníků ČSÚ uložena na bankovním účtu od roku 2002 v souvislosti s provozováním závodní jídelny ve vlastním zařízení. Odváděná částka měla být zaúčtována přímo na účet 965 – *Saldo příjmů a výnosů*, nikoliv vykázána jako ztráta. **V důsledku toho ČSÚ ve výkazu Rozvaha podhodnotil zůstatek účtu 963 – *Výsledek hospodaření běžného účetního období* o 216 473,60 Kč a o stejnou částku nadhodnotil zůstatek účtu 965 – *Saldo příjmů a výnosů*.**
- ČSÚ nesprávně rozpočtově klasifikoval prostředky ve výši 17 029 458,67 Kč na úhradu licencí k programovému vybavení. Tyto prostředky ČSÚ zařadil na rozpočtovou položku 6112 – *Ocenitelná práva*, nikoliv na rozpočtovou položku 6111 – *Programové vybavení*. **V důsledku toho ČSÚ ve Výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu nadhodnotil rozpočtovou položku 6112 – *Ocenitelná práva* o 17 029 458,67 Kč a o stejnou částku podhodnotil rozpočtovou položku 6111 – *Programové vybavení*.**
- ČSÚ nesprávně rozpočtově klasifikoval prostředky na úhradu za licence, instalace, dokumentace a podporu pro I. etapu implementace systému GIST Controlling ve výši 337 067,50 Kč. Tyto prostředky zařadil nesprávně na položku 6125 – *Výpočetní technika*. Vzhledem k tomu, že se jednalo o pořízení dlouhodobého nehmotného majetku, měly být tyto prostředky správně zaříděny na rozpočtovou položku 6111 – *Programové vybavení*. ČSÚ tento dlouhodobý nehmotný majetek nesprávně vykázal na účtu 022 – *Samostatné movité věci a soubory movitých věcí* a nikoliv na účtu 013 – *Software*. **V důsledku toho ČSÚ ve Výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu nadhodnotil rozpočtovou položku 6125 – *Výpočetní technika* o 337 067,50 Kč a o stejnou částku podhodnotil rozpočtovou položku 6111 – *Programové vybavení*. Ve výkazu Rozvaha ČSÚ o stejnou částku nadhodnotil zůstatek účtu 022 – *Samostatné movité věci a soubory movitých věcí* a podhodnotil zůstatek účtu 013 – *Software*.**
- ČSÚ nesprávně rozpočtově klasifikoval prostředky na úhradu klimatizace ve výši 345 810 Kč. Tyto prostředky nesprávně zařadil na rozpočtovou položku 6125 – *Výpočetní technika* místo na položku 6122 – *Stroje, přístroje a zařízení*. **V důsledku toho ČSÚ ve Výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu nadhodnotil rozpočtovou položku 6125 – *Výpočetní technika* o 345 810 Kč a o stejnou částku podhodnotil rozpočtovou položku 6122 – *Stroje, přístroje a zařízení*.**
- ČSÚ nesprávně vykázal majetek na účtu 042 – *Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek* v celkové hodnotě 34 760 216,20 Kč, který byl ale již v roce 2009 uveden do stavu způsobilého k užívání, a měl být proto zařazen na účet 022 – *Stroje, přístroje a zařízení*. Jednalo se o dodávky bezpečnostních a komunikačních technologií pro volby do PSP ČR (5 971 824,50 Kč), o dodávku zařízení pro obnovu krajských datových center ČSÚ pro volby do PS PČR (27 655 982 Kč), o dodávku klimatizace pro volební místnost (267 747,70 Kč) a o dodávku kopírovacích strojů (720 688 Kč) a tiskového stroje (143 974 Kč). **V důsledku toho ČSÚ ve výkazu Rozvaha nadhodnotil zůstatek účtu**

042 – Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek o částku 34 760 216,20 Kč a o stejnou částku podhodnotil zůstatek účtu 022 – Stroje, přístroje a zařízení.

- ČSÚ současně nesprávně rozpočtově klasifikoval prostředky v případě úhrady dodávek jak tří výše uvedených zařízení, tj. části zařízení (klimatizace) pro obnovu krajských datových center ČSÚ (2 789 841,95 Kč), dodávky klimatizace (267 747,70 Kč) a kopírovacích strojů (720 688 Kč) v celkové výši 3 778 277,65 Kč, které nesprávně zařídil na položku 6125 místo na položku 6122, tak i v případě pořízení aktivních síťových prvků pro potřeby sčítání lidu, domů a bytů (1 381 054,50 Kč), kdy byly prostředky naopak zaříděny na položku 6122 místo na položku 6125. **V důsledku toho ČSÚ ve Výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu nadhodnotil rozpočtovou položku 6125 – Výpočetní technika o 2 397 223,15 Kč (vlivem nadhodnocení rozpočtové položky o 3 778 277,65 Kč a podhodnocení o částku 1 381 054,50 Kč) a o stejnou částku podhodnotil rozpočtovou položku 6122 – Stroje, přístroje a zařízení.**
- ČSÚ nesprávně vykázal na účtu 325 – Ostatní závazky částku 40 148 939 Kč reprezentující čisté mzdy za prosinec určené k výplatě zaměstnanců prostřednictvím jejich bankovních účtů u různých bankovních institucí, popřípadě srážky z těchto mezd. Vzhledem k tomu, že se jednalo o závazky ČSÚ z pracovněprávních vztahů, nikoliv z obchodních vztahů, měly být čisté mzdy ve výši 40 056 751 Kč vykázány k 31. prosinci 2009 na účtu 331 – Zaměstnanci a ostatní srážky z mezd jako exekuce a odborové příspěvky v celkové výši 92 188 Kč na účtu 379 – Jiné závazky. **V důsledku toho ČSÚ ve výkazu Rozvaha nadhodnotil zůstatek účtu 325 – Ostatní závazky o částku 40 148 939 Kč a podhodnotil zůstatky účtů 331 – Zaměstnanci o částku 40 056 751 Kč a 379 – Jiné závazky o částku 92 188 Kč.**
- ČSÚ nesprávně rozpočtově klasifikoval prostředky v celkové výši 410 974,50 Kč přijaté v roce 2009 od Evropské unie v rámci komunitárních programů na různé projekty. ČSÚ část těchto přijatých prostředků ve výši 410 974,50 Kč, kterou posléze převedl do rezervního fondu pro případné následné kontroly ze strany EU, zařídil na rozpočtovou položku 4152 – Neinvestiční přijaté transfery od mezinárodních institucí místo na položku 4153 – Neinvestiční transfery přijaté od Evropské unie, která je určena pro prostředky přicházející přímo z Evropské unie. **V důsledku toho ČSÚ ve Výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu nadhodnotil rozpočtovou položku 4152 – Neinvestiční přijaté transfery od mezinárodních institucí o 410 974,50 Kč a o stejnou částku podhodnotil položku 4153 – Neinvestiční transfery přijaté od Evropské unie.**
- ČSÚ nesprávně zaúčtoval rozdíl mezi celkovou hodnotou dlouhodobého majetku zachyceného v účtové třídě 0 a zůstatkem na účtu 901 – Fond dlouhodobého majetku (kdy stálá aktiva byla o částku 86 554 286,48 Kč vyšší než fond dlouhodobého majetku) bez jakéhokoli účetního opodstatnění na vrub různých nákladových účtů v účtové třídě 4 místo na účet 964 – Saldo výdajů a nákladů. Nesprávné účtování na vrub různých nákladových účtů účtové třídy 4 však neovlivnilo účetní závěrku, neboť v rámci uzavírání účetních knih provedl ČSÚ v souladu s postupy účtování převod konečných zůstatků účtů účtové třídy 4 na účet 964 – Saldo výdajů a nákladů.

2.2.2 Úplnost účetnictví

- ČSÚ nevedl v roce 2009 úplné účetnictví ve smyslu zákona č. 563/1991 Sb. a dalších právních předpisů, neboť do účetního období roku 2009 nezaúčtoval pohledávku vůči Národnímu statistickému úřadu Rumunska za realizovaný projekt v rámci technické asistence v celkové výši 87 120 Kč.

2.2.3 Průkaznost účetnictví

- ČSÚ v roce 2009 nevedl průkazné účetnictví ve smyslu zákona č. 563/1991 Sb. a dalších právních předpisů. V ustanovení § 8 odst. 4 zákona č. 563/1991 Sb. je stanoveno, že

účetnictví účetní jednotky je průkazné, jestliže všechny účetní záznamy tohoto účetnictví jsou průkazné a účetní jednotka provedla inventarizaci.

Kontrolou bylo zjištěno, že:

- ČSÚ nevyhotovil v případě detašovaných pracovišť České Budějovice, Jihlava, Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Liberec, Pardubice, Brno a Ostrava průkazné inventurní soupisy přírůstků a úbytků majetku, tj. takové inventurní soupisy, na jejichž základě by bylo možné jednoznačně určit zjištěný majetek, a tím neprokázal stav hmotného majetku ke konci rozvahového dne stavy fyzické inventury opravenými o přírůstky a úbytky uvedeného majetku za dobu od ukončení fyzické inventury do konce účetního období.
- ČSÚ nezjistil inventarizací skutečný stav majetku na účtu 031 – *Pozemky* v hodnotě 4 093 496 Kč, k němuž měl podle výpisů z katastru nemovitostí příslušnost hospodaření. Do roku 2010 byla hodnota těchto pozemků obsažena v hodnotě staveb umístěných na těchto pozemcích a vykazována na účtu 021 – *Stavby*. Navíc pracoviště ČSÚ Kolín nejenže nevykázalo samostatně cenu pozemku, k němuž mělo příslušnost hospodaření, ale v nesprávné ceně vykázalo i součet skutečných cen dané stavby a pozemku (nižší o 2 242 Kč oproti skutečnosti).
- ČSÚ na svém pracovišti v Jihlavě inventarizací nezjistil, že na účtu 031 – *Pozemky* je vykazována hodnota staveb (vozovky, kanalizace a vodovod) v celkové výši 162 168 Kč.
- Na svém pracovišti ve Zlíně nezjistil ČSÚ inventarizací, že má příslušnost hospodaření s podílem 23/100 k nemovitosti č. p. 1565 ve Zlíně v ocenění ve výši 2 408 000 Kč.

V důsledku uvedených skutečností ČSÚ ve výkazu Rozvaha výsledně podhodnotil účet 901 – *Fond dlouhodobého majetku* o 2 410 242 Kč a účet 031 – *Pozemky* o 3 931 328 Kč a současně nadhodnotil účet 021 – *Stavby* o 1 521 086 Kč.

2.2.4 Srozumitelnost účetnictví

ČSÚ nevedl v roce 2009 srozumitelné účetnictví ve smyslu zákona č. 563/1991 Sb., který v ustanovení § 8 odst. 5 písmeno a) stanoví, že účetnictví účetní jednotky je srozumitelné, jestliže umožňuje jednotlivě i v souvislostech spolehlivě a jednoznačně určit obsah účetních případů alespoň s použitím účetních metod uvedených v § 4 odst. 8.

Účetnictví ČSÚ neumožňovalo v roce 2009 jednoznačně a spolehlivě určit obsah účetních záznamů a účetních případů zachycených na účtu 902 – *Fond oběžných aktiv*. Z účetních záznamů vyplývá, že ČSÚ účtoval na účtu 902 opravy týkající se účetních případů minulého období. Např. na straně *Má dáti* účtu 902 (souvztažně s účtem 331 – *Zaměstnanci*) účtoval o opravách předpisů mezd chybně zaúčtovaných v předchozím roce na pracovišti v Ústí nad Labem, v jiném případě odúčtoval z účtu 902 – *Fond oběžných aktiv* stornované pohledávky (souvztažně s odúčtováním na účtu 315 – *Pohledávky za rozpočtové příjmy*). Nakonec ČSÚ nesprávně **bez jakéhokoli opodstatnění odúčtoval celý konečný zůstatek účtu 902 ve výši 24 668 500,16 Kč na vrub různých nákladových účtů účtové třídy 4**, a tím fond oběžných aktiv zcela zrušil.

3. Náležitosti ÚZ a úplnost jejího sestavení

Sestavená ÚZ k 31. prosinci 2009 nebyla úplná, neboť ČSÚ v rozporu se zákonem č. 563/1991 Sb. a s vyhláškou č. 505/2002 Sb. nesestavil přílohu účetní závěrky, která by obsahovala například informace o použitých účetních metodách s jejich řádným zdůvodněním a s uvedením jejich vlivu na majetek a závazky, finanční situaci a výsledek hospodaření účetní jednotky, dále informace o podmínkách či situacích, které existovaly ke konci rozvahového dne, a další údaje podstatné pro posouzení majetkoprávní situace, které byly rozhodující pro hospodaření účetní jednotky (např. přehled o probíhajících soudních sporech, informace o najatém majetku, informace o věcných břemenech na majetku, informace o skutečnosti, že účetní jednotka v roce 2009 navýšila účet 901 – *Fond*

dlouhodobého majetku o rozdíl mezi zůstatkem na tomto účtu a celkovou hodnotou dlouhodobého majetku vykazaného v účtové třídě 0).

4. Vnitřní kontrolní systém

Na ČSÚ nebyl v roce 2009 zaveden takový vnitřní kontrolní systém, který by byl schopen zabránit vzniku nesprávností s vlivem na účetní závěrku a závěrečný účet, nebo který by byl schopen případné nesprávnosti, ke kterým již došlo, odhalit ještě před sestavením účetní závěrky a závěrečného účtu.

Vnitřní směrnice upravující vnitřní kontrolní systém ČSÚ v roce 2009 nebyly v souladu s vyhláškou č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole). Ve směrnících ani v žádném jiném vnitřním předpisu nebyla až do dne 27. října 2009 ustanovena funkce příkazce operace a hlavního účetního dle zákona č. 320/2001 Sb. a dle prováděcí vyhlášky č. 416/2004 Sb.

Nová vnitřní směrnice, která vstoupila v účinnost dne 27. října 2009, sice zavedla pojmy příkazce operace a hlavní účetní, v textu směrnice však nebyly jednoznačně vymezeny povinnosti příkazce operace. Při důsledném dodržování schvalovacích postupů předběžné kontroly uvedených ve vyhlášce č. 416/2004 Sb. by například nedocházelo k nesprávnostem při zařazování majetku na příslušné rozvahové účty a zařazování úhrad za tento majetek na příslušné rozpočtové položky.

Útvar interního auditu provedl v rámci své činnosti v roce 2009 *„ověření definování a dodržování vnitřního a řídicího kontrolního systému v účetnictví ČSÚ (dále jen „VKS“), dodržování platné legislativy a vnitřních předpisů ČSÚ, zejména Směrnice č. 6/2008“* a konstatoval: *„Provedeným auditem bylo ověřeno, že vnitřní kontrolní a řídicí systém v účetnictví je definován vnitřními směrnicemi předsedy ČSÚ a je funkční.“* **Útvar interního auditu tak nezjistil v roce 2009 nedostatky vnitřního kontrolního systému ČSÚ v oblastech, které jsou předmětem účetnictví, a nebyl tak posilujícím prvkem vnitřního kontrolního systému ČSÚ.**

5. Závěrečný účet

Závěrečný účet kapitoly 345 Český statistický úřad oproti rozsahu stanovenému ve vyhlášce č. 419/2001 Sb., o rozsahu, struktuře a termínech údajů předkládaných pro vypracování návrhu státního závěrečného účtu a o rozsahu a termínech sestavení návrhů závěrečných účtů kapitol státního rozpočtu, **neobsahoval hodnocení hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti vynakládání výdajů této kapitoly.**

III. Vyhodnocení

Za účelem vyhodnocení, zda účetní závěrka ČSÚ podává věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví, byla stanovena hladina významnosti, tj. nejvyšší možná míra špatné evidence, kterou uživatelé účetních výkazů mohou shledávat jako ještě přijatelnou, na úrovni 2 % z bilanční sumy ČSÚ, tj. ve výši 50 871 294,99 Kč.

Tabulka č. 6 – Hladina významnosti a celková nesprávnost (v Kč)

Výše vykázané bilanční sumy	Hladina významnosti	Celková nesprávnost
2 543 564 749,43*	50 871 294,99	102 405 949,13

*Zdroj: hlavní kniha ČSÚ 2009.

Z rozsahu zjištěných celkových nesprávností v ÚZ ČSÚ ve výši 102 405 949,13 Kč a z jeho porovnání s hladinou významnosti je zřejmé, že **účetní závěrka ČSÚ k 31. prosinci 2009 nepodává věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví** v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb. a příslušnými právními předpisy platnými v ČR pro oblast účetnictví. **Účetní závěrka ČSÚ nebyla za rok 2009 vzhledem k celkovým agregovaným nesprávnostem překračujícím stanovenou hladinu významnosti spolehlivým podkladem pro sestavení závěrečného účtu kapitoly 345 Český statistický úřad za rok 2009.**

Celková nesprávnost v závěrečném účtu kapitoly 345 Český statistický úřad za rok 2009 byla vyčíslena ve výši 102 405 949,13 Kč, z toho ve výkazu Rozvaha ve výši 81 409 347,34 Kč a ve Výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu ve výši 20 996 601,79 Kč. Na této celkové nesprávnosti se podílelo nadhodnocení a podhodnocení jednotlivých účtů a položek příslušných výkazů.

Vzhledem k nesprávnostem, které byly zjištěny v ÚZ ČSÚ, je nezbytné, aby ČSÚ přijal taková opatření v oblasti účetnictví a vnitřního kontrolního systému, která by vedla k odstranění systémových nedostatků, a tím maximálně eliminovala vznik možných nesprávností, popřípadě nesprávnosti již vzniklé včas detekovala a odstranila.